

Pracovní
skupina
pro IBD

„Omyly“ v diagnostice IBD: zobrazovací metody

Martin Horák

Nemocnice Na Homolce, Praha

Obsah

1. Správný výběr modality
2. Měření délky střev
3. Záněty jejuny
4. Krátké stenózy tenkého střeva
5. Mezikličkové píštěle

1. Správný výběr modality – CT nebo MR ?

CT

- Rotující rentgen kolem pacienta
  - Helikální náběr dat
- K zobrazení využívá absorpce fotonů ve tkáni
  - Podle hustoty atomů
  - Podle hmotnosti atomů
- Primárně obraz
  - axiální / transverzální
- Další roviny se vypočítávají z RAW dat

MR

- Silný magnet (1,5T – 3T)
- K zobrazování využívá atomů vodíku – **H** (vodíková jádra)
  - Protonovou hustotu - množství
  - Charakter vazby (H-O, H-C)
  - Pohyb molekul
- Rozdílným nastavením sekvencí se zobrazují různé tkáně v těle (PD, T1, T2, DWI)
- Volba libovolné roviny v těle

1. Správný výběr modality – CT nebo MR ?

CT + / -

- Rychlé vyšetření, na jeden nádech (3-10s)
- Vysoké prostorové rozlišení (voxel 0,5 – 0,6mm)
- Přesnější prostorové rozlišení
- Vyšetřením lze hodnotit celou dutinu břišní
  - Anatomie střeva okolních struktur
  - Patologie orgánů dutiny břišní
  - Průběh cév
  - Postižení okolí, trakce, infiltrace mezenteria, abscesy
- Délka celého vyšetření 5 - 10 min.
- Ionizující záření, běžně cca 3-5mSv (roční pozadí v ČR 1mSv)
  - bez nativu a s iterativní rekonstrukcí lze dosáhnout 1-2mSv
- Obtíže zobrazení hráze, anu a perianální krajiny
- Kontraindikace - jodová k.l. i.v. – alergické reakce

MR + / -

- Bez záření
  - Lze častěji opakovat, vhodné pro kontroly
- Vysoký tkáňový kontrast
  - Lze zvýraznit či potlačit určité tkáně - píštěle
- Různý charakter MR obrazů
- Vyšetřením lze hodnotit dutinu břišní – co je zachyceno
  - Anatomie střeva a okolních struktur
  - Postižení okolí, píštěle, abscesy, trakce
  - Lymfatické uzliny
- Na gadoliniové k.l. jsou alergické reakce výjimečné
- Nižší prostorové rozlišení, zejména v šíři obrazu
- Náročnější na spolupráci pacienta
- Délka samotného vyšetření 20 - 30min. (20-30 hlubokých nádechů v trvání 10 - 20s)
- Nutná dobře napsaná žádanka na vyšetření, k volbě rozsahu vyšetření a sekvencí; vyšetření se komplikovaně rozšiřuje
- Vyšší cena
- Absolutní MR kontraindikace, klaustrofobie

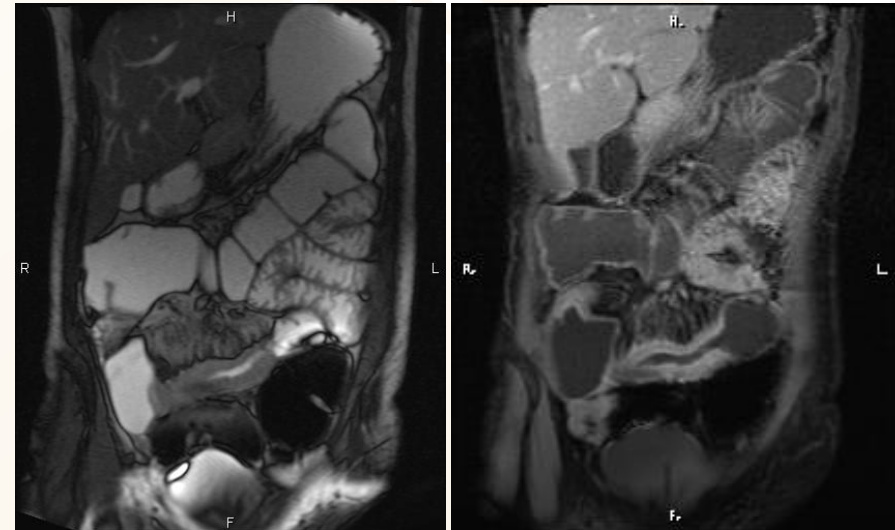
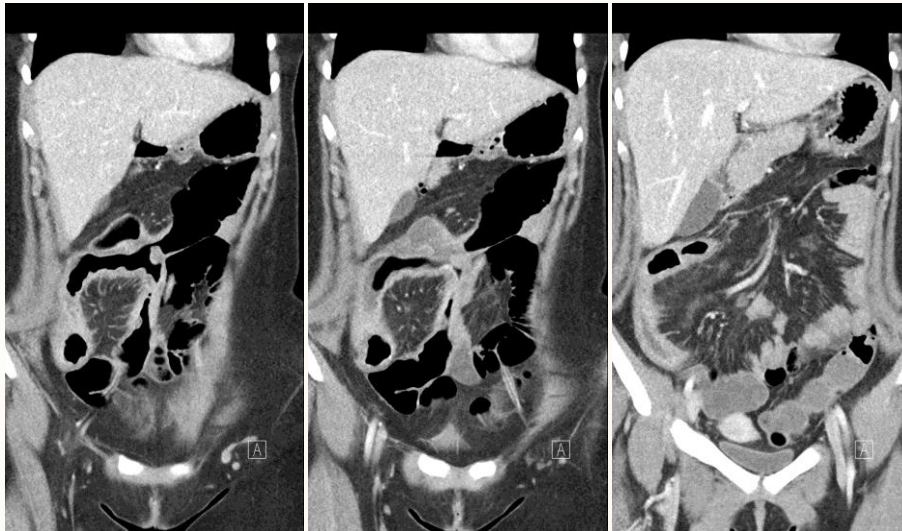
1. Správný výběr modality – CT nebo MR ?

CT

- Komplikovanější či hůře spolupracující pacienti
- Starší pacienti
- Po násobných operacích
- Mezikličkové píštěle
- Doporučuji jako 1. vyšetření

MR

- Mladší pacienti, ženy
- Očekávané jednodušší nálezy
- Kontroly účinnosti terapie
- Afekce perianálně a hráze
- Doporučuji kontroly na MR

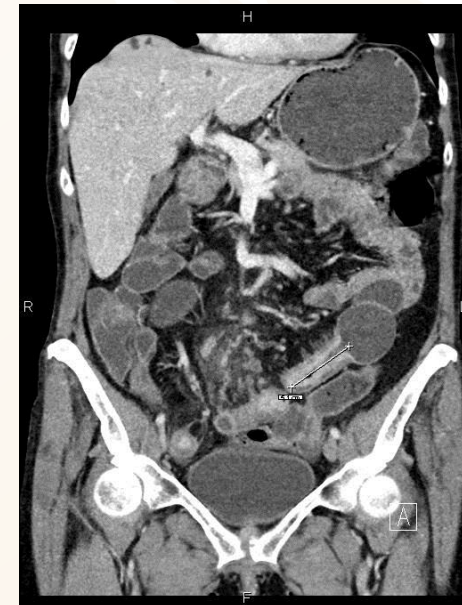

2. Délka střeva, jeho měření

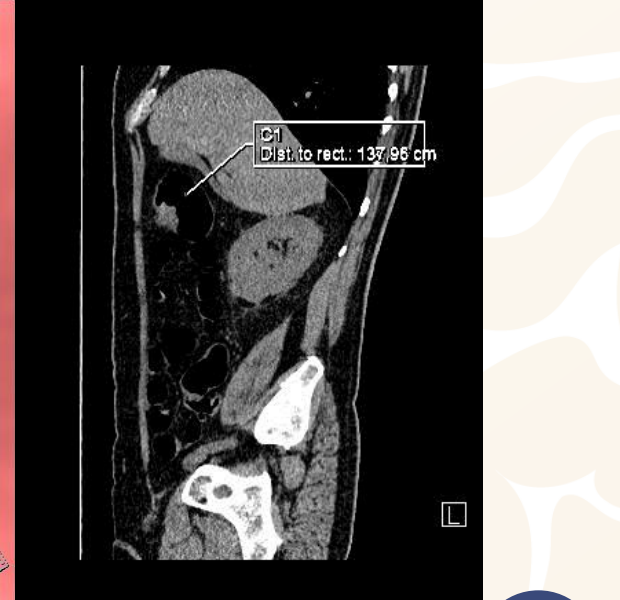
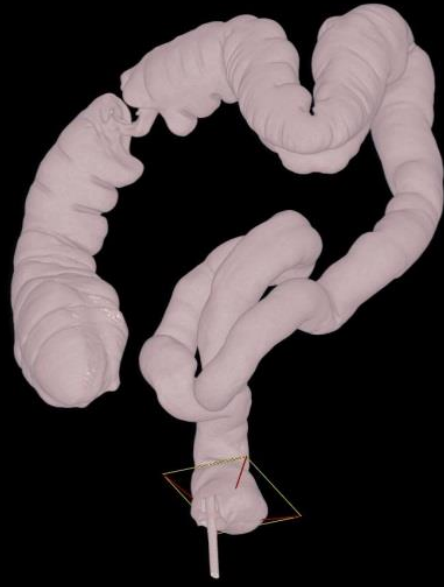
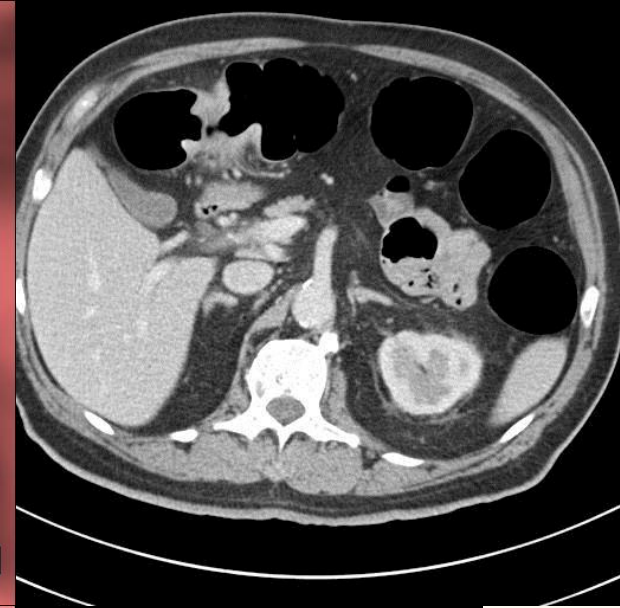
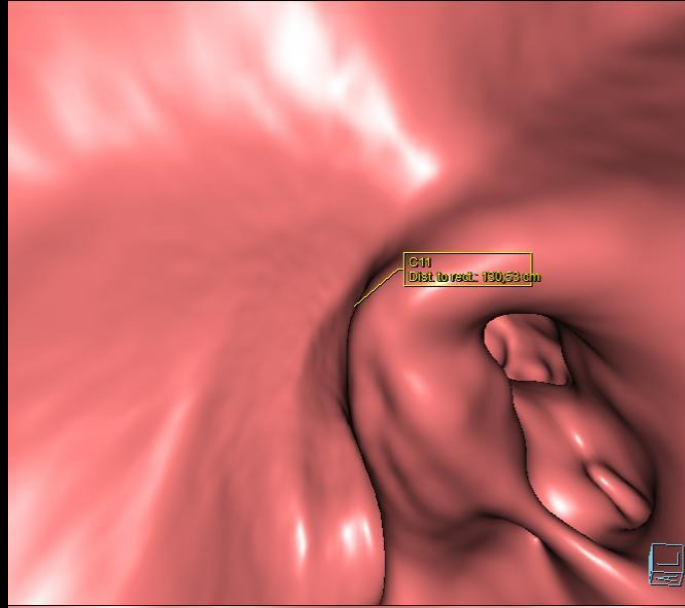
- Liší se délka střev na zobrazovacích metodách versus délka střev měřené endoskopicky či během chirurgického výkonu
- Snadněji se měří postižené úseky
- U CTc software automaticky trackuje lumen tračnicku a spočítá vzdálenost k vybranému bodu
- Problém
  - Měření délky nepostiženého / zbývajícího tenkého střeva
  - Neexistuje software, který by spolehlivě měřil délku tenkého střeva
  - Měření se provádí semikvantitativně
  - V tračnicku na CTc se liší vzdálenosti měření od anu.
  - Měření na MR je obtížnější

2. Délka střeva, jeho měření: CTe, (MRe)

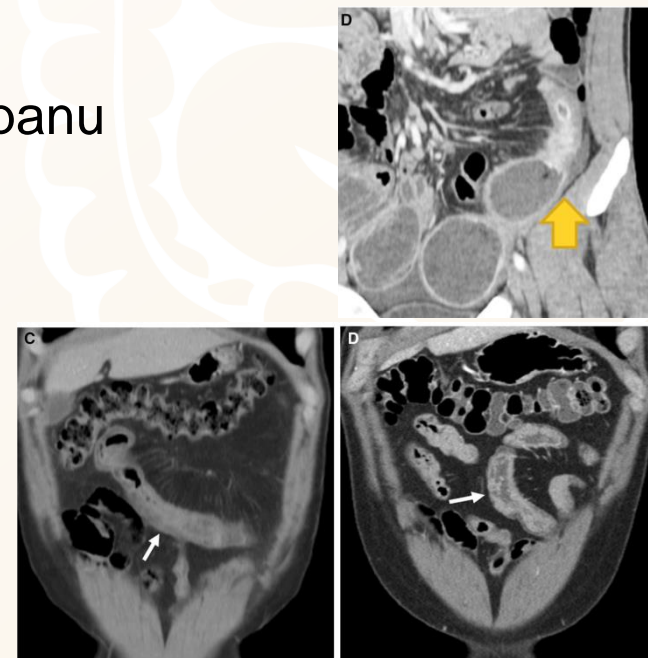
2. Délka střeva, jeho měření: CTc (tumor)

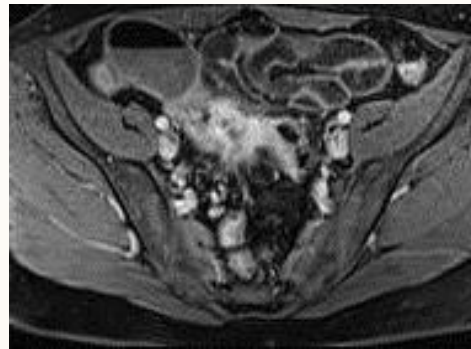
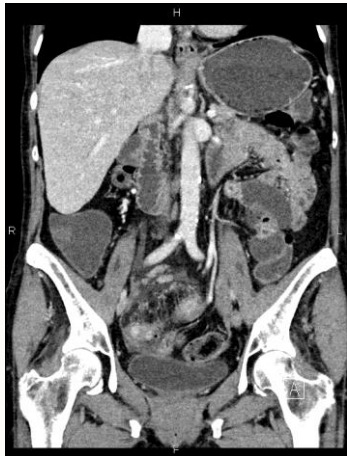
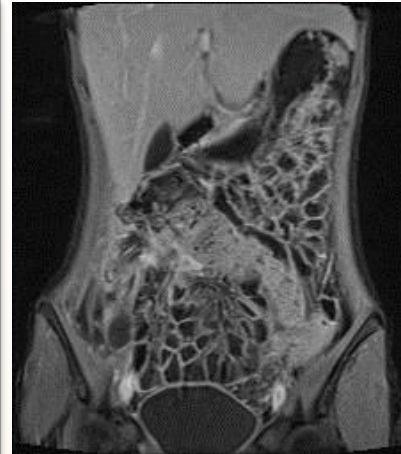
3. Záněty v oblasti jejunum

- Výraznější Kerkringovy řasy jejunum
  - Při nedostatečné náplni imitují zesílení stěny
  - Současně zkreslují možnosti hodnocení zánětu
- Možné důvody horší náplně jejunum
  - Horší frakcionované pitím Mannitolu, nedodržení postupu pití (1,5l - 45min)
  - Spastické střevo, které nepovolí ani po Buscopanu
  - Nevhodné načasování vyšetření
  - Zánět
- Sledování doprovodných známek zánětu
  - Prosáknutí mezenteria, tuku
  - Rozložení reaktivních lymfatických uzlin
- Problém
  - Mírné formy zánětu či mitigované formy

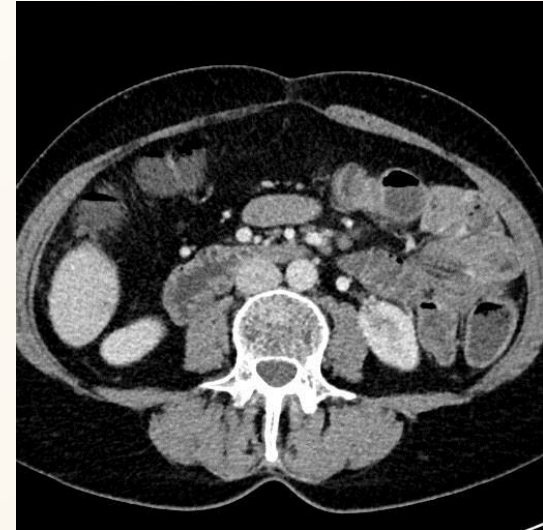

John M. Barlow, et al. CT enterography: technical and interpretive pitfalls. Abdom Imaging (2015)

3. Záněty v oblasti jejunum: náplň kliček

3. Záněty v oblasti jejunum: zánět

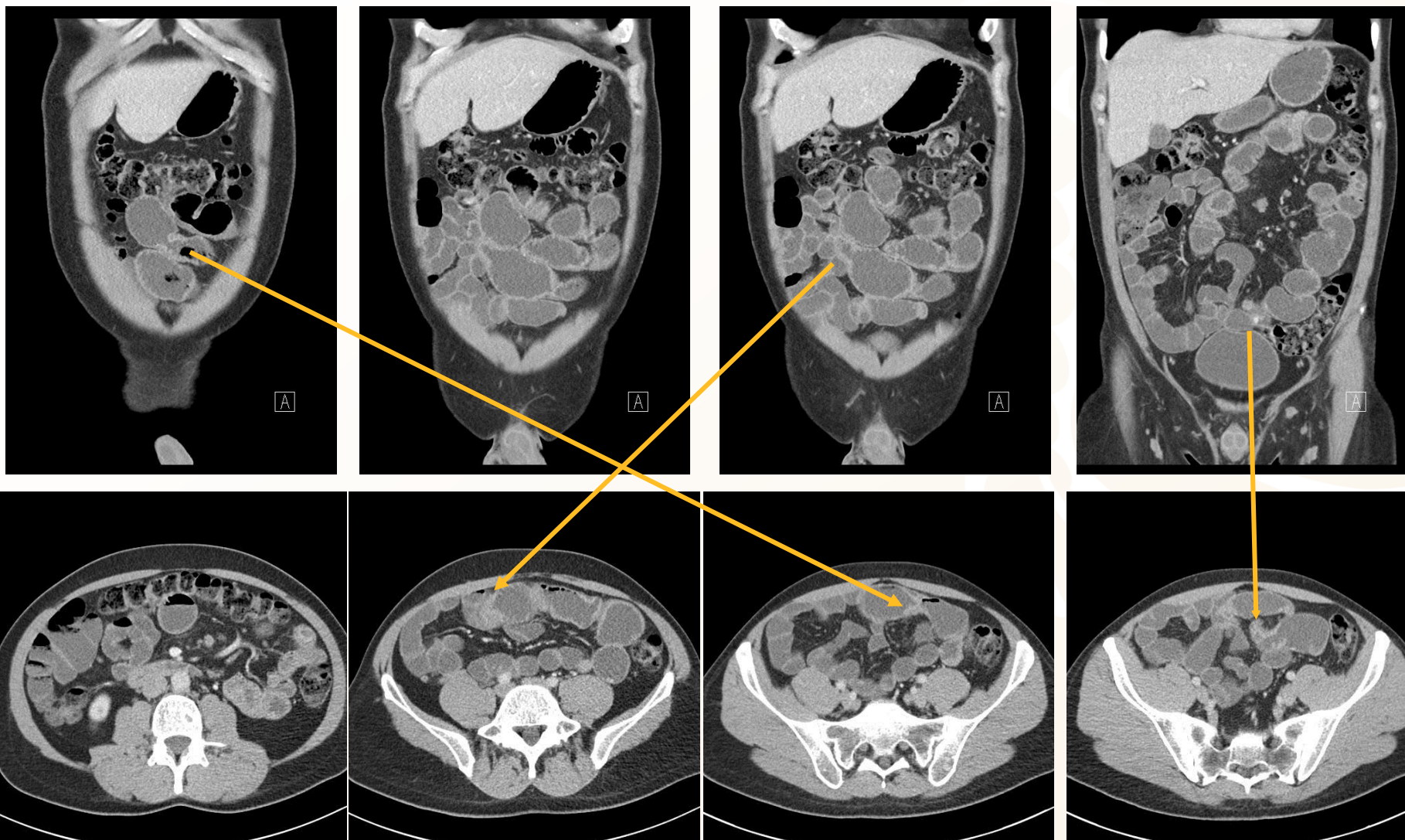

4. Krátké stenózy tenkého střeva

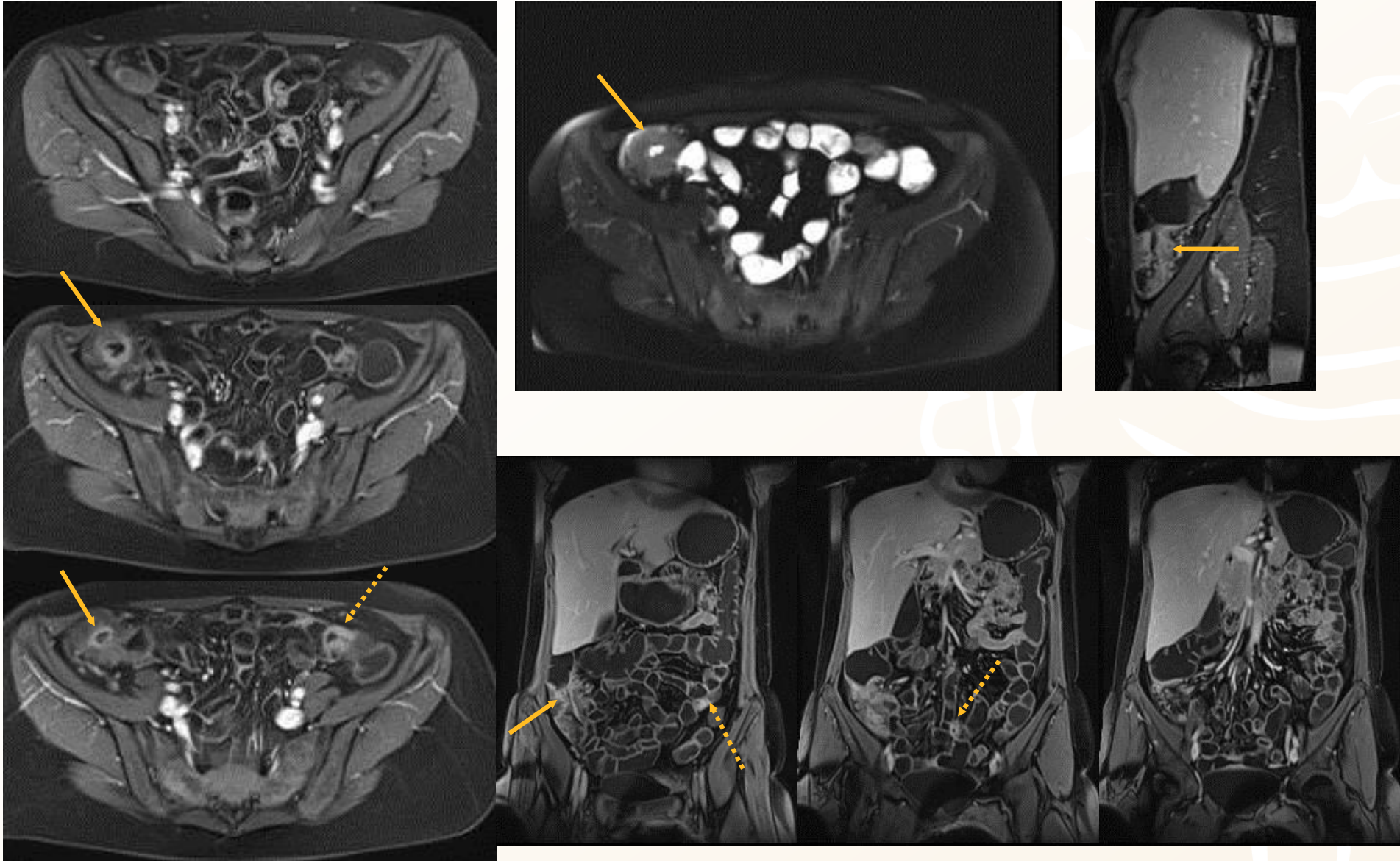
- Jedna z nejobtížnějších diagnóz u IBD
- Problém v odlišení
  - Ostrých ohybů kliček
  - Spastických úseků, které ani po Buscopanu zcela nerelaxují
  - Krátkých úseků zánětu zejména v oblasti jejunum
  - Charakteru stěny, pokud zánět není v akutní fázi, mitigované formy

4. Krátké stenózy tenkého střeva: CT

4. Krátké stenózy tenkého střeva: MR

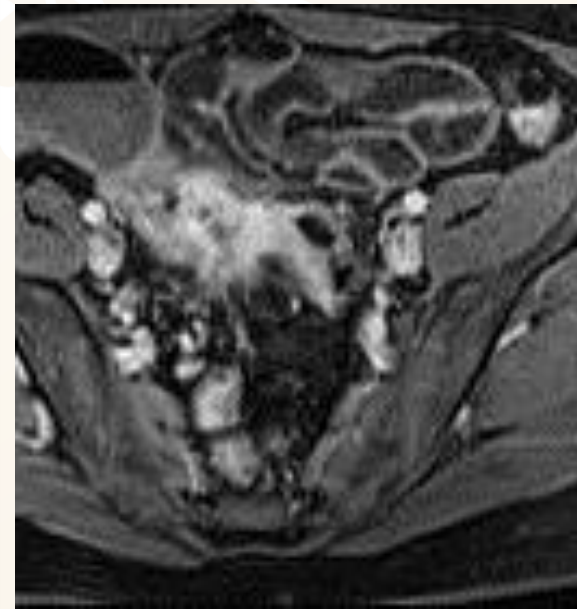
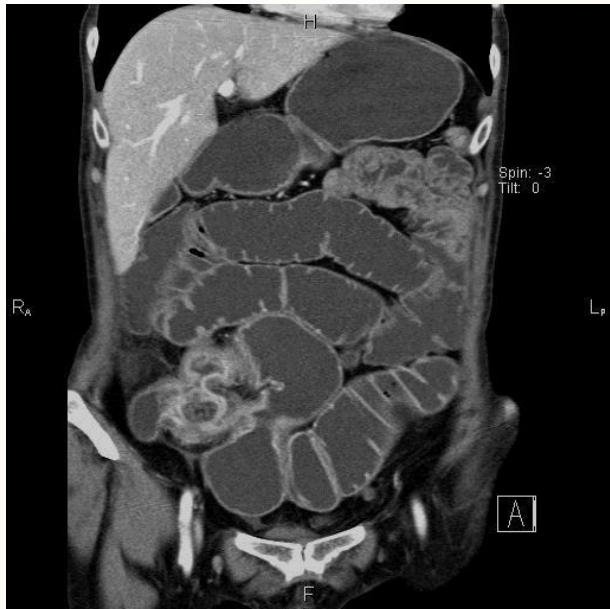
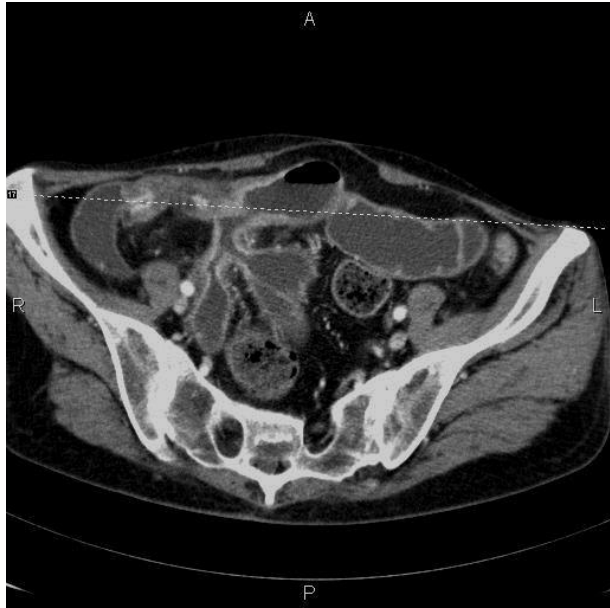
5. Mezikličkové píštěle

Píštěle v dutině břišní

- Podezření je vždy při nálezů výrazných trakcí, zánětlivého plastronu či abscesu
- Více druhů píštělí – E - E, E - C, E - MM, ...
- CT vyšší rozlišení, přesnější bodová orientace v prostoru
- Problém
  - Odlišit prostou trakci od píštěle (zejména pokud je kolabovaná)

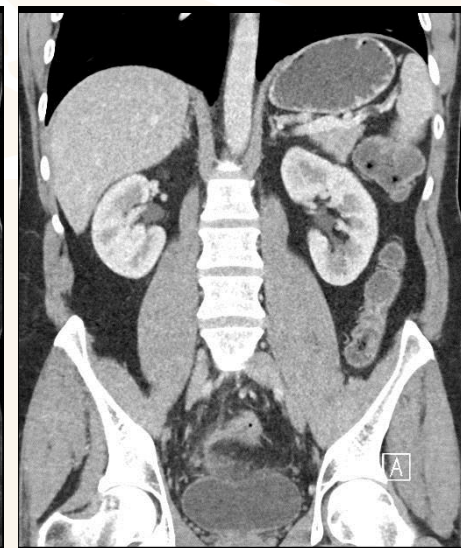
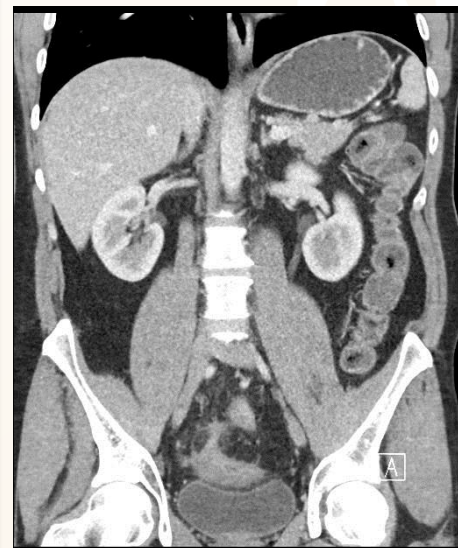
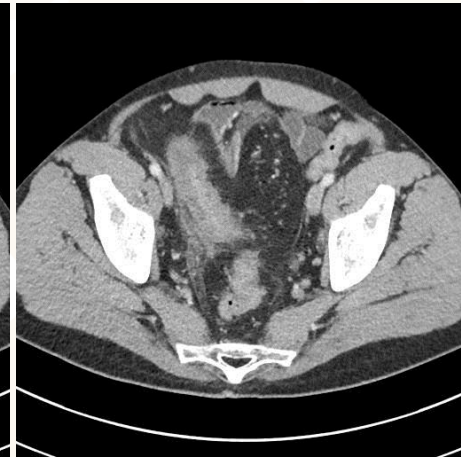

5. Mezikličkové píštěle: E - E; C - G; E - S

5. Mezikličkové píštěle: parastomická v kýle 3x; E(TI)-S

Co si zapamatovat?

1. Správný výběr modality
  - CT – nejasné nálezy, po násobných operacích, komplikovaní pacienti
  - MR – mladí lidé, kontroly, medicínsky jednodušší pacienti
- Měření délky střev
  - Jen na vyžádání!
  - Spolehlivost měření na 10 - 20cm, ovlivněna precizností měření
  - CT - přesnější měření
1. Záněty jejuny
  - Obtížnější hodnocení zejména u mírných forem zánětu
  - Zkušenost radiologa
2. Krátké stenózy tenkého střeva
  - Jedna z nejobtížnějších diagnóz
  - Zkušenost radiologa
3. Mezikličkové píštěle
  - Pokud je přítomen plastron či více trakcí, lze předpokládat přítomnost píštělí, i když nejsou jasně patrné

Děkuji za pozornost

martin.horak@homolka.cz